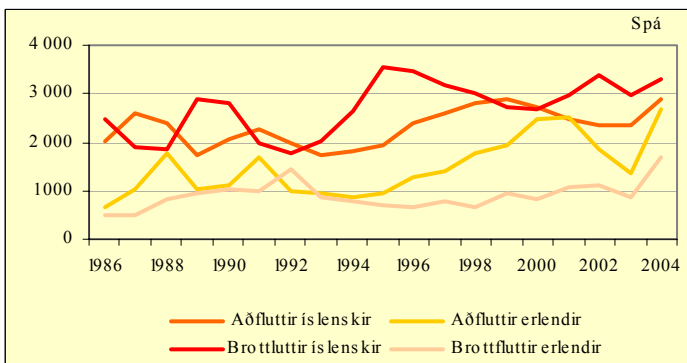

28. október 2004

Búferlaflutningar fara vaxandi

Hagstofa Íslands birti nýlega tölur um búferlaflutninga á þriðja fjórðungi í ár. Þær tölur gefa tilefni til að breyta mati ráðuneytisins á heildartölum fyrir árið nokkuð en löng reynsla er fyrir því að búferlaflutningar eru sveiflun háðir. Að því er varðar flutninga fólks milli landa virðist svo að allir straumar í þeim efnun séu vaxandi. Ekki eru umtalsverðar breytingar að því er varðar íslenska ríkisborgara. Aðfluttum frá útlöndum hefur fjölgað um 18% frá fyrra ári þegar horft er til fyrstu þriggja fjórðunga ársins samanborið við sama tímabil í fyrra meðan brottfluttum hefur fjölgað um 7%. Mismunurinn stefnir í að verða sá sami og áætlað var í nýjustu spá ráðuneytisins en þar var áætlað að 400 fleiri Íslendingar muni flytjast frá landinu en aftur heim á þessu ári. Hins vegar eru aðfluttir erlendir ríkisborgarar orðnir meira en helmingi fleiri það sem af er ári en var í fyrra og brottfluttir eru orðnir 88% fleiri en var fyrstu þrjá fjórðunga síðasta árs. Þess er nú greinilega farið að gæta að skráning erlendra starfsmanna við Kárahnjúka hefur breyst og það hefur áhrif á flutningana í báðar áttir og benda tölurnar til þess að margir dvelji stutt hér-landis. Þetta er breyting frá því sem verið hefur undanfarin ár. Flutningar fólks utan EES-svæðisins hafa verið mjög í eina átt meðan flutningar fólks milli landa innan svæðisins hafa verið í báðar áttir. Að svo komnu máli er niðurstaðan sú að erlendum ríkisborgurum muni fjölga um 1.000 á þessu ári vegna búferlaflutninga milli landa og að samtals muni búferlaflutningar milli landa bæta 600 manns við íbúafjöldann en þessi tala var 1.500 í haustspánni.

Búferlaflutningar eftir ríkisfangi

Þegar þrjú fjórðungar voru liðnir af árinu höfðu heldur fleiri flutt af landsbyggðinni til höfuðborgarsvæðisins en á sama tímabili í fyrra. Munar þar um 5%. Hins vegar voru flutningar fólks af höfuðborgarsvæðinu til landsbyggðarinnar rúmlega 2% minni en á sama tímabili árið á undan. Innanlandsflutningar eru jafnan mestir á þriðja fjórðungi og því munar mest um hann. Mismunur aðfluttra og brottfluttra gagnvart höfuðborgarsvæðinu var orðinn sá sami eftir þrjú fjórðunga og hann var allt árið í fyrra. Ef svo heldur sem horfir munu um 800 fleiri flytjast til höfuðborgarsvæðisins innanlands en frá því, um 100 fleiri en reiknað var með í síðustu spá. Í búferlaflutningum milli landa hefur höfuðborgarsvæðið tapað 235 brottfluttum umfram aðflutta á fyrstu þremur fjórðungunum meðan landsbyggðin hefur fengið 641 fleiri frá útlöndum en þangað hafa farið.

Mikill hagvöxtur 2004 - minni 2005

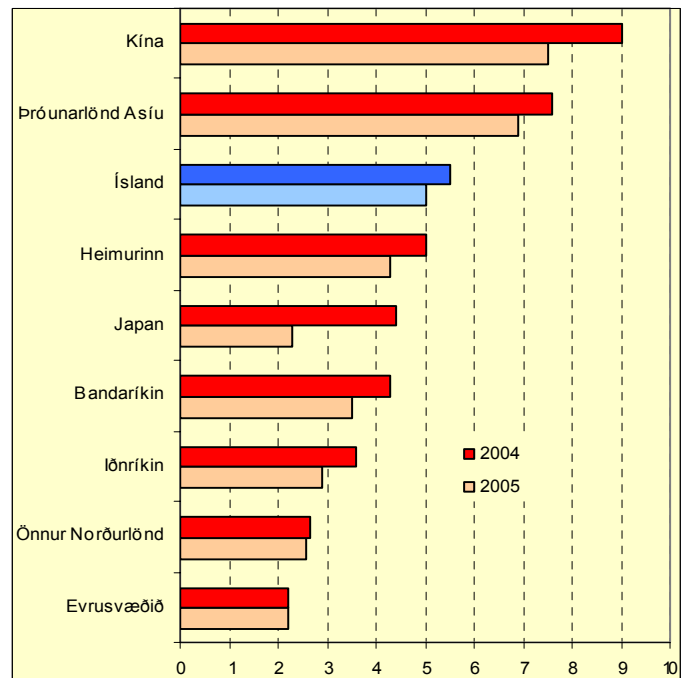
Í nýjustu spá Alþjóðagjaldeyrissjóðsins kemur fram að hagvöxtur í heiminum hefur haldið áfram að aukast umfram væntingar á þessu ári. Iðnaðarframleiðsla og alþjóðaviðskipti hafa aukist sem og einkaneysla samhlíða batandi stöðu á vinnumarkaði. Fjárfesting hefur einnig verið meiri. Vegna þessa

hækkaði sjóðurinn hagvaxtarspár sínar frá því í vor um 0,3 prósentustig fyrir árið 2004 og spár nú 5% hagvexti í heiminum í ár og 4,3% árið 2005.

Efnahagshorfur eru þó misjafnar á milli svæða en flestir hagvísar benda til þess að Bandaríkin muni halda áfram að leiða uppsveifluna. Þó hafa hagvaxtarspár fyrir Bandaríkin verið lækkaðar lítillega frá því í vor sem m.a. má rekja til hærri olíuverðs og minni fjölgun starfa en reiknað var með sem hefur dregið úr vexti einkaneyslunnar. Sjóðurinn reiknar nú með 4,3% hagvexti í Bandaríkjunum í ár og 3,5% árið 2005.

Í Japan hefur hagvöxtur verið umfram væntingar en hann hefur aðallega verið drifinn af erlendra eftirspurn, einkum frá öðrum löndum í Asíu, sem og fjárfestingu en einkaneysla er einnig tekin að aukast. Nú spár sjóðurinn rúmlega prósentustigi meiri hagvexti í Japan en hann gerði í vor og gerir ráð fyrir 4,4% hagvexti í ár og 2,3% á því næsta.

Hagvaxtaspá Alþjóðagjaldeyrissjóðsins

Sem fyrr gerir sjóðurinn ráð fyrir að hagvöxtur verði einna mestur í þróunarlöndum Asíu og þá einkum í Kína. Þó reiknar sjóðurinn með að hægja taki á hagvexti í Kína en óvissa ríkir um hversu hratt. Reiknað er með að hagvöxtur í þróunarlöndum Asíu verði 7,6% í ár og 6,9% árið 2005.

Hagvaxtarhorfur á evrusvæðinu eru ekki jafn góðar og í öðrum iðnríkjum en þó hefur hagvaxtaspá sjóðsins fyrir árið 2004 verið hækkuð um 0,4 prósentustig frá síðustu spá. Reiknað er með að hagvöxtur verði 2,2% á þessu og næsta ári. Þróunin er þó nokkuð misjöfn á milli landa.

Staða Íslands er nokkuð góð í þessum samanburði. Þannig er spáð um 5½% hagvexti árið 2004 og 5% árið 2005. Hagvaxtarhorfur á hinum Norðurlöndunum eru ekki jafn góðar og hér á landi en sjóðurinn reiknar með að hagvöxtur verði að meðaltali um 2,6% bæði á þessu og næsta ári. Rétt er að nefna að stuðst er við tölur úr spá fjármálaráðuneytisins fyrir Ísland.

Tekjur ríkissjóðs jan-ágúst		
12 mánaða breytingar, %	2002-2003	2003-2004
Skatttekjur alls	5,8	15,3
Skattar á tekjur og hagnað	2,7	20,5
Tryggingagjöld	8,4	10,3
Eignarskattar	-15,5	18,3
Veltuskattar	9,8	13,6
Tekjur alls	11,8	6,1

Gjöld ríkissjóðs jan-ágúst		
12 mánaða breytingar, %	2002-2003	2003-2004
Almenn mál	0,0	5,8
Félagsmál	11,2	10,2
Atvinnumál	9,7	7,2
Vaxtagjöld	-23,2	-13,7
Önnur útgjöld	14,9	-0,4
Gjöld alls	6,7	7,2

Afkoma ríkissjóðs jan-ágúst		
M.kr.	2003	2004
Handbært fé frá rekstri	-19.100	-7.361
Hr. lánsfjárföfnuður	-1.327	468
Afborgun lána	-18.437	-29.593
Br. lánsfjárföfnuður	-24.764	-34.125
Lántökur	21.828	40.177
Greiðsluafkoma	-2.936	6.053

Ýmsar hagtölur		
12 mánaða breytingar, %	2003	2004
Verðbólga - október	2,2	3,7
Kjarnaverðb. - október	2,9	2,7
Launavísitala - september	5,6	5,3
Heildarvelta janúar-júní	-1,3	9,3
Smá.velta janúar-júní	0,4	5,3
Atvinnuleysi - september	2,7	2,6